

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

Харків
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

для студентів I курсу денної форми навчання
першого (бакалаврського) освітнього рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

**Харків
2021**

Тематика курсових робіт з історії держави і права зарубіжних країн для студентів I курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) освітнього рівня галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: В.Д. Гончаренко, Є.О. Васильєв, С.І. Власенко та ін. Харків: Нац. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 26 с.

У к л а д а ч і:

ГОНЧАРЕНКО Володимир Дмитрович,
БУЛГАКОВ Артур Олександрович,
ГОЦУЛЯК Світлана Леонідівна,
ВАСИЛЬЄВ Євген Олександрович
ВЛАСЕНКО Сергій Іванович,
ЛІСОГОРОВА Катерина Миколаївна,
СТЕЦЕНКО Ніна Сергіївна,
ПОНОМАРЬОВА Анна Павлівна.

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема 1. Суспільний лад у країнах античного світу.....	6
Тема 2. Представницькі органи влади в країнах античного світу	7
Тема 3. Зобов'язальне право за римським правом.....	9
Тема 4. Право власності за римським правом.....	11
Тема 5. Державний лад і право Візантії.....	13
Тема 6. Розвиток і правове регулювання привілеїв (іmunітетів) у Візантії.....	14
Тема 7. Правове регулювання земельних відносин у державі Франків	17
Тема 8. Саксонське зеркало – збірник феодального права східнонімецьких земель початку XIII ст.....	18
Тема 9. Виборче законодавство Англії часів середньовіччя ..	20
Тема 10. Держава і право Канади.....	21
Тема 11. Розвиток державного ладу Японії в Новий час	24
Тема 12. Встановлення фашистської диктатури в Італії	26
Тема 13. Держава і право Японії у XX ст	27
Тема 14. Державно-правовий розвиток США у XX ст.....	29
Тема 15. Формування та розвиток ювенального права в Європі на початку XX ст.....	31
Тема 16. Історія розвитку ісламського права та держави.....	32

ВСТУП

Курсова робота з історії держави та права зарубіжних країн є одним із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького характеру, який використовується задля поглиблення, узагальнення і закріплення знань студента з однієї з найважливіших тем курсу, а також вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою історично-правовою літературою, пам'ятками права, сучасними інформаційними засобами і технологіями.

Тематика курсових робіт з історії держави та права зарубіжних країн визначається кафедрою. Студент може вільно обрати тему роботи із запропонованих на відповідний навчальний рік кафедрою, а також має право запропонувати власну, яка може бути затверджена кафедрою, якщо є актуальною або пов'язана з вирішенням фахових завдань. У такому випадку, зрозуміло, студент виконує курсову роботу за цією темою.

Структура курсової роботи має бути наступною: передмова, основна частина, висновки. У передмові необхідно охарактеризувати тему роботи в цілому, визначити хронологічні межі, викласти відповідні загальні історичні умови. Основна частина повинна займати не менше трьох четвертих обсягу роботи і включати відповіді на всі питання плану. У висновку треба надати історичні оцінки.

За змістом курсова робота має бути конкретною. Не можна обмежуватися лише констатацією фактів, їх слід всебічно й глибоко проаналізувати, тобто висвітлити причини й умови виникнення того чи іншого державно-правового явища, процес його еволюціонування, особливості, значення і вплив на подальший розвиток держави і права.

Якщо будь-які історичні факти або явища оцінюються в літературі по-різному, бажано висловити власну думку стосовно цих оцінок. Крім того, необхідними умовами написання курсової роботи є самостійний пошук необхідних відомостей, їх систематизація, узагальнення, аналіз, висновки.

Важливо пам'ятати, що робота висувається й такі вимоги, як правильність оформлення, грамотність, написання чітким

почерком. У ній треба відокремити розділи відповідно до плану. У разі необхідності можна використати схеми, діаграми тощо. Обсяг роботи має становити 25–35 сторінок формату А4. Бажано, щоб перед тим, як здати на кафедру, вона була зброшурована або покладена в папку. Крім того, слід залишити поля для зауважень рецензента, пронумерувати сторінки, наприкінці навести список використаної літератури. Робота подається на кафедру не пізніше ніж за 1 місяць до встановленого учбовим відділом строку захисту.

Успішно виконана і правильно оформлена робота допускається до захисту після рецензування і оцінюється за 100-бальною шкалою.

Тема 1. Суспільний лад у країнах античного світу

П л а н

1. Особливості родової організації країн античного світу.
2. Еволюція поняття «громадянств» в Афінах, Спарті й

Римі:

- а) цензовані обмеження;
- б) класова боротьба і громадянство.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л.М. Маймескулов, Д.А. Тихоненков, В.В. Росіхін, С.І.Власенко; за ред. Л.М. Маймескулова. Харків: Право, 2011.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. / М. М. Страхов. 2-е вид., переробл. та доповн. Київ: Ін Юре, 2003.

Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн: навч. посіб. для юрид. вищих навч. закладів і ф-тів: [у 2 т.] / за ред. В. Д. Гончаренка. Київ: Ін Юре, 1998.

Тищик Б. Й. Історія держави і права Стародавнього Світу: навч. посібник: [у 2 т.] / Б. Й. Тищик. Львів: Сполом, 1999.

Катрич В. М. Держава і право Стародавнього Риму / В. М. Катрич. Київ: Вид-во Київ. держ. ун-ту, 1974.

Тищик Б. Й. Історія держави і права Стародавнього Риму / Б. Й. Тищик. Львів: Сполом, 1999.

История древнего мира. Ранняя древность. Кн.1. Москва 1983.

Кравцова З. С. Історичні витоки дослідження конституційних основ організації та здійснення державної влади// Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка : наук.-теорет. журн. / Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. - Северодонецьк : ЛДУВС, - 2019. №3 (87). - С. 319-329. -

Тема 2. Представницькі органи влади в країнах античного світу

П л а н

1. Поняття «античний світ».
2. Періодизація історії Стародавньої Греції.
3. Представницькі органи влади грецьких міст-полісів:
 - а) Афіни;
 - б) Спарта.
4. Представницькі органи влади Стародавнього Риму:
 - а) період республіки;
 - б) період імперії.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Антология мировой правовой мысли: в 5 т./ Национальной общественно-научный фонд; науч. рук. проекта Г.Ю. Семигин. Т. 1. Античный мир и Восточные цивилизации. Москва: Мысль, 1999. 750 с.

Гончаренко В. Д. Ареопаг // Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 1: А–Г. Київ: Укр. енциклопедія, 1998. С. 140.

Гончаренко В. Д. Архонт // Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 1: А–Г. Київ: Укр. енциклопедія, 1998. С. 154.

Гончаренко В. Д. Демос // Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 2: Д–Й. Київ: Укр. енциклопедія, 1998. С. 63–64.

Игнатенко А. В. Древний Рим: От военной демократии к военной диктатуре. (Историко-правовое исследование). Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1988.

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л.М. Маймескулов [та ін.]; за ред. Л.М. Маймескулова; Нац. ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Харків: Право, 2011. 520 с.

Історія держави і права зарубіжних країн. Хрестоматія / за ред. В.Д. Гончаренка. Київ: Ін Юре, 2002. 716 .

Резнік О.І. Право Стародавньої Греції. Реформи Солона *Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави*: матеріали II Всеукр. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студентів, Одеса, 5–6 грудня 2003 р. Одеса: Юрид. л-ра, 2004. С. 200–202.

Федорова Е. В. Люди імперського Рима. Москва: Изд-во Моск. гос. ун-та, 1990.

Ханкевич О. И. Античная демократия // Право и демократия : сб. науч. тр. Вып. 20 / редкол. : В. Н. Бибило (гл. ред.) [и др.]. Минск : БГУ, 2009. 327 с.

Харатян Т. Н. Особливості виникнення державності в Стародавній Греції. *Питання державотворення в Україні та зарубіжних країнах на різних етапах історії*: матеріали I Всеукр. наук. істор.-прав. конф. молодих учених, 1 грудня 2011 р., м. Харків. Харків: НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого», 2011. С.111–113.

Хрестоматія по історії государства и права зарубежных стран: в 2 т./ Е.Н. Трикоз; сост. О.Л. Лысенко; отв. ред. Н.А. Крашенинникова. Т. 1: Древний мир и Средние века. Москва: Норма, 2004. 816 с.

Чернышов Ю. Г. Социально-утопические идеи и миф о золотом веке в Древнем Риме: Ч. 2: Ранний принципат. 2-е изд., перераб. и доп. Новосибирск: Изд-во Новосибирск. ун-та, 1994.

Черниловский З. М. Всеобщая история государства и права. Москва: Юрист, 1996.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студентів юрид. спеціальн. вищих закладів освіти. Харків: Право, 1999.

Карнаух, Б. П. Квазіделікти у праві Давнього Риму/ Б. П. Карнаух // Проблеми законності : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017 = Problems of legality = Проблемы законности. - Вып. 136. - С. 21-31. - Библиогр.:с.30-31.

Тема 3. Зобов'язальне право за римським правом

П л а н

1. Підстави виникнення зобов'язань.
2. Зміст і сторони зобов'язань.
3. Поняття й види договорів. Зміст договору. Умови договору. Умови дійсності договорів.
4. Поняття «делікт». Система деліктних зобов'язань. Окремі види деліктів.
5. Забезпечення виконання зобов'язання: застава, завдаток, неустойка, порука.
6. Наслідки невиконання зобов'язання, підстави звільнення від відповідальності.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Агафонов С. А. Основи римського приватного права: навч. посібник. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2007. 141 с.

Гринько С. Д. Деліктні зобов'язання римського приватного права: поняття, система, рецепція: монографія. Хмельницький: ХУУП, 2012. 724 с.

Макарчук В. С. Римське приватне право: навч. посібник. 2-е вид., допов. Київ: Атіка; Харків: Право, 2015. 256 с.

Підопригора О. А., Харитонов Є. О. Римське право: підручник. 3-є вид. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 528 с.

Харитонов Є. О. Основи римського приватного права: посіб. для аудитор. і самост. вивч. курсу. Одеса: Вид. Букаєв В.В., 2016. 396 с.

Орач Є. М., Тищик Б. Й. Римське приватне право: академічний курс: підручник. Київ: Ін Юре, 2012. 392 с.

Основи римського приватного права: підручник / за заг. ред.: В. І. Борисової, Л. М. Баранової. Харків: Право, 2008. 224 с.

Маймескулов Л. Н., Россихин В. В., Тихоненков Д. А. История государства и права зарубежных стран: учеб. с хрестом. Материалом. Харьков: Финн, 2013. 848 с.

Глиняный В. П. История государства и права зарубежных

стран : учеб. пособие. 7-е изд. Харьков : Одиссей, 2009. 872 с.

Боярський О. О. Деякі питання формування деліктних зобов'язань у римському праві. *Актуальні проблеми держави і права*. 2007. Вип. 31. С. 147–153.

Вірченко В. В. Еволюція спадкового права в Римській імперії. *Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України*. 2013. № 1. С. 18–23.

Кутателадзе В. О. Поняття та характерні риси суперфіцію за римським правом. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 38. С. 64–68.

Скрипник В. Л. Юридична конструкція узуфрукту у законодавстві зарубіжних країн. *Право України*. 2017. № 1. С. 101–108.

Голубєва Н. Ю. Категорія « зобов'язання » у давньоримському праві. *Часопис цивілістики*. 2011. № 11. С. 59–62.

Ємельянова Л. В. Система забезпечення зобов'язань у римському праві. *Актуальні проблеми держави і права*. 2002. Вип. 13. С. 77–80.

Карнаух Б. П. Квазіделікти у праві Давнього Риму. *Проблеми законності*. 2017. Вип. 136. С. 21–31.

Бобуїок І. А. Договір поруки в римському приватному праві. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С. 90–93.

Дихта Н. М. Поняття та характерні риси договору доручення за римським приватним правом. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Вип. 51. С. 25–32.

Ємельянова Л. Застава у римському праві. *Сучасний вимір держави та права*. 2008. С. 63–64.

Тема 4. Право власності за римським правом

П л а н

1. Поняття та загальна характеристика речового права. Види речових прав.
2. Поняття і зміст права власності. Обмеження права власності.
3. Види права власності.
4. Набуття права власності.
5. Захист права власності, речові та кондикційні позови.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Заболотна Г. І. Сервітути у римському праві та їх рецесія у праві України: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 340 с.

Венедіктова І. В. Історія виникнення і становлення інституту речових прав на чуже майно. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Право.* 2007. № 757. С.75–80.

Гужва А. М. Договір емфітевзису: римський досвід та сучасні правові реалії. *Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали Наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народження В. П. Маслова, Харків, 17 лют. 2017 р. Харків, 2017. С. 97–100.*

Агафонов С. А. Основи римського приватного права: навч. посібник. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2007. 141 с.

Макарчук В. С. Римське приватне право: навч. посібник. 2-е вид., допов. Київ: Атіка; Харків: Право, 2015. 256 с.

Підопригора О. А., Харитонов Є. О. Римське право: підручник. 3-тє вид. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 528 с.

Харитонов Є. О. Основи римського приватного права: посіб. для аудитор. і самост. вивч. курсу. Одеса: Вид. Букаєв В. В., 2016. 396 с.

Орач Є. М., Тищик Б. Й. Римське приватне право: ака-

демичний курс: підручник. Київ : Ін Юре, 2012. 392 с.

Основи римського приватного права: підручник / за заг. ред.: В. І. Борисової, Л. М. Баранової. Харків: Право, 2008. 224 с.

Маймескулов Л. Н., Россихин В. В., Тихоненков Д. А. История государства и права зарубежных стран: учеб. с хрестом. Материалом. Харьков: Финн, 2013. 848 с.

Глиняный В. П. История государства и права зарубежных стран: учеб. пособие. 7-е изд. Харьков: Одиссей, 2009. 872 с.

Боярский О. О. Деякі питання формування деліктних зобов'язань у римському праві. *Актуальні проблеми держави і права*. 2007. Вип. 31. С. 147–153.

Вірченко В. В. Еволюція спадкового права в Римській імперії. *Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України*. Київ, 2013. № 1. С. 18–23.

Закорецька Л. Види прав на чужі речі: порівняльний аналіз за римським приватним правом та сучасним цивільним правом. *Право України*. 2007. № 8. С. 104–107.

Заболотна, Г. І. Сервітути у римському праві та їх рецепція у праві України: монографія / Г. І. Заболотна ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. - 340 с. –

Романенко, Є. О. Історична ретроспектива виникнення та розвитку інституту права власності/ Романенко Євген Олександрович, Чаплай Ірина Віталіївна // Проблеми реалізації та забезпечення ефективності правових реформ : зб. матеріалів Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. : тези наук. доп. (16 черв. 2016 р.) / Міжнар. юрид. наук.-практ. конф. "Актуальна юриспруденція". - Київ : АртЕк, 2016. - С. 86-88. - Бібліогр. : с. 88

Т е м а 5. Державний лад і право Візантії

П л а н

1. Поділ Римської імперії на східну та західну частини.
2. Державний лад Візантії:
 - а) VI-X ст.; б) XI-XV ст.
3. Джерела й основні пам'ятки права Візантії.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Бостан Л. М., Бостан С. К. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. посібник. Київ: Центр учбов. л-ри, 2008. 541 с.

Всеобщая история государства и права / под ред. З.М. Черниловского. Москва: «Юрист», 2005. 756 с.

Глиняний В. П. Історія держави і права зарубіжних країн. навч. посібник. Київ: Істина, 2005. 208 с.

Історія держави і права зарубіжних країн (Середні віки) / під ред. Б. Й. Тищика. Львів: Світ, 2006. 521 с.

Історія держави і права зарубіжних країн. Новий час (XVII ст. – 1918 р.) / під ред. Б. Й. Тищика. Львів: «Світ», 2013. 588 с.

Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн. навч. посібник. Київ: Атіка, 2007. 196 с.

Глушаченко, Сергей Борисович. Особенности института императорской власти в Византийской империи / С. Б. Глушаченко, В. П. Сальников, Д. А. Макаров // История государства и права. - 2004. - 4. - С. 40-43

Достдар Р. М. До питання дослідження візантійської традиції права: інститути шлюбу, сім'ї та спадкування в Екклзії VIII ст. / Р. М. Достдар // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / Одеська нац. юрид. акад. - О. : Юрид. л-ра, 2004. - Вип. 22. - С. 590-595. - Бібліогр. : с. 595

Тема 6. Розвиток і правове регулювання привілеїв (іmunітетів) у Візантії

П л а н

1. правонаступницький характер системи привілеїв (іmunітетів) у Візантії.
2. Правове регулювання світських і церковних привілеїв (іmunітетів).
3. взаємозв'язок системи привілеїв (іmunітетів) із формами землеволодіння у візантійському суспільстві.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. Л. М. Маймескулова ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Харків : Право, 2013. - 520 с.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. 2-е вид. Київ: Ін Юре, 2003. 584 с.

Історія держави і права зарубіжних країн : Середні віки та ранній новий час: навч. посібник / за ред. Б.Й. Тищика. Львів: Світ, 2006.

Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія / за ред. В. Д. Гончаренка. - Київ : Ін Юре, 2002. - 716 с.

Історія західноєвропейського середньовіччя: Хрестоматія: навч. посібник / упоряд. М. О. Рудь. Київ: Либідь, 2005. 656 с.

Васильев А. А. История Византийской империи: в 2 т. Т. 1. Время до Крестовых походов (до 1081 г.). URL: <http://gumilevica.kulichki.net/VAA/vaa1.htm>

Васильев А. А. История Византийской империи: в 2 т. Т. 2. Время от крестовых походов до падения Константинополя (1081-1453 гг.). URL: <http://gumilevica.kulichki.net/VAA/vaa2.htm>

Византийский "земледельческий закон". URL: <http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/byzant.htm>

Глушаченко, С. Б. Особенности института императорской власти в Византийской империи / С. Б. Глушаченко, В. П. Сальников, Д. А. Макаров // История государства и права. - 2004. - 4. - С. 40-43

Гончаренко В. Д. Епанагога // Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 2: Д–Й. Київ : Укр. енциклопедія, 1998. С. 362.

Гончаренко В. Д. "Землеробський закон" // Юридична енциклопедія: в 6 т. Д–Й. Київ: Укр. енциклопедія, 1998. С. 592.

Дячук Л. В. Проблема рабського шлюбу у візантійському праві. Часопис Київського університету права. 2011. № 1. С. 13–16.

Журавльова Г. С. Розуміння принципу рівності в період Середньовіччя та Ренесансу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2016. Вип. 36(1). С. 50-54. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_36\(1\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_36(1)_12)

Литаврин, Г. Г. Византийское общество и государство в X-XI вв. Проблемы истории одного столетия: 976-1081 гг. / Г. Г. Литаврин. - Москва : Наука, 1977. - 311 с.

Омельчук В. В. Адміністративно-судові та фінансовоподаткові привілеї візантійських монастирів. Фінансове право : щокв. наук. журн. 2013. № 2. С. 42–46.

Омельчук В. В. Особливості еволюції правового статусу монастирів у Візантійській імперії. Університетські наукові записки : часопис. 2013. № 1 (45). С. 36–42.

Омельчук В. В. Особливості еволюції системи фінансово-податкових привілеїв візантійських монастирів. Фінансове право : щокв. наук. журн. 2013. № 3. С. 35–39.

Омельчук В. В. Харістікія і парікія у системі податкових привілеїв візантійських монастирів Фінансове право : щокв. наук. журн. 2014. № 1. С. 20–23.

Омельчук, В. В. Судові повноваження Церкви та канонічні покарання у Візантійській імперії. Публічне право. 2013. № 2. С. 288–294.

Попсуєнко Л. О. Кодекс Феодосія – нормативне підґрунтя для подальшого розвитку візантійського права. Часопис цивілістики. 2011. № 11. С. 75–79.

Троїцька О. М. Генеза толерантності в античності та

середньовіччі: світоглядні позиції. Гілея. 2013. Вип. 84 (№5). С. 296–300.

Україна – Європа: хронологія розвитку: в 5 т. Т. 3. 1000-1500 / автори, кер. проекту: А. В. Толстоухов, В. О. Зубанов. Київ : КВІЦ, 2008. 768 с.

Фіночко Ф.Д. Короткий нарис державної адміністрації у Візантійській імперії. Вісник Національного університету внутрішніх справ. 2006. Вип. 34. С. 171–177.

Ханстантинов В. О. Развитие идей терпимости/ толерантности в добу Середньовіччя. Політичний менеджмент. 2010. № 2. С. 180–188.

Эклога: византийский законодательный свод VIII века / гл. ред. М. Н. Тихомиров; редкол. П. Н. Третьяков [и др.]; вступ. ст., пер., коммент. Е. Э. Липшиц. Москва: Наука. Гл. ред. восточ. лит., 1965. 227 с.

Тема 7. Правове регулювання земельних відносин у державі франків

П л а н

1. Феодалні відносини як основа формування феодалної власності на землю у державі франків.
2. Правове регулювання форм землеволодіння у франкському суспільстві (алод, бенефіцій, феоде).
3. Земельна власність як основний чинник системи сюзеренітету васалітету.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. Л. М. Маймескулова ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Харків : Право, 2013. - 520 с.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. 2-е вид. Київ: Ін Юре, 2003. 584 с.

Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія / за ред. В. Д. Гончаренка. - Київ : Ін Юре, 2002. - 716 с.

Бобильова С. Й. Історія Німеччини з давніх часів до 1945 року: навч. посібник. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2004.

Глиняный, В. П. История государства и права зарубежных стран: учеб. пособие / В. П. Глиняный. - Харьков : Одиссей. Ч. 1. - 2003. - 832 с.

Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. посібник. Тернопіль, 2010. 392 с.

Історія держави і права зарубіжних країн: Середні віки та ранній новий час: навч. посібник / за ред. Б.Й. Тищика. Львів: Світ, 2006.

Історія західноєвропейського середньовіччя: Хрестоматія: навч. посібник /упоряд. М. О. Рудь. Київ : Либідь, 2005. 656 с.

Корецкий В. М. Избранные труды: в 3 кн. Кн. 3 / редкол.: Ю. С. Шемшученко, В. Н. Денисов, И. Б. Усенко и др.;

составители: Е. В. Роминский (рук. кол.), К. А. Савчук, Е. И. Мельничук ; примеч. Е. В. Роминского. К. : Юрид. думка, 2015. 488 с.

Макарчук, В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: навч. посіб. / В. С. Макарчук. - 8-е вид., доп. - Київ : Атіка ; Харків : Право, 2015. - 624 с.

Поєдинюк В. С. Панівні верстви населення в імперіях Карла Великого та Київської Русі. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2005. Вип.30. С. 773–776.

Стеценко Н. С. «Розвиток земельного законодавства країн Західної Європи періоду Середньовіччя». Порівняльноаналітичне право. Електрон. наук. фахове вид. 2017. № 4. Ст. 347–368.

Україна – Європа: хронологія розвитку. Т. 3. 1000-1500 / автори, кер. проекту: А. В. Толстоухов, В. О. Зубанов. Київ : КВЦ, 2008. 768 с.

Тема 8. Саксонське зеркало – збірник феодального права східнонімецьких земель початку XIII ст.

П л а н

1. Джерела Саксонського зеркала. Його автор.
2. Зміст Саксонського зеркала.
3. Значення Саксонського зеркала для подальших кодифікацій права.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. Л. М. Маймескулова ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Харків : Право, 2013. - 520 с.

Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія / за ред. В. Д. Гончаренка. - Київ : Ін Юре, 2002. - 716 с.

Атаманова Н. В. До питання про створення "Саксонського зеркала" – кодексу середньовічного права

Німеччини. Право і суспільство. 2015. № 1. С. 3–8.

Гончаренко В. Д. Лен // Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голов. редкол.) та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 2000. Т. 3 : К–М. С. 470–471.

Гошко Т. Д. «Саксонське зеркало» : символи й метафори. Український історичний журнал. 2017. №2. С. 126–141.

Гуменюк Г. П. До питання про розробку та прийняття "Саксонського зеркала" (XIII ст.). Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. Одеса: Юрид. л-ра, 2007. Вип. 36. С. 287–293.

Гуменюк Г. П. До питання про структуру та зміст збірника "Саксонське зеркало". Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. Одеса : Юрид. л-ра, 2008. Вип. 43. С. 265–271.

Гуменюк Г. До питання про вплив саксонськомагдебурзького права на формування східноєвропейських правових систем. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2009. Вип. 48. С. 39–45.

Гуменюк Г. До питання про створення "Саксонського зеркала" – кодексу середньовічного права Німеччини. Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів, 2008. Вип. 47. С. 30–34.

Гуменюк Г. "Саксонське зеркало" – перша кодифікація німецького середньовічного права (до 780-річчя прийняття). Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів, 2007. Вип. 45. С. 55–60.

Гуменюк Г. "Саксонське зеркало" – різновид імператорського права. Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів, 2008. Вип. 46. С. 33–43.

Гуменюк Г. П. "Саксонське зеркало" (XIII ст.) та його вплив на сучасне німецьке право. Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 35–38.

Кобилецький М. Саксонське зеркало та його застосування в Україні. Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів : Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, 2013. Вип. 57. С. 97–104.

Резнік О. І. «Саксонське зеркало» – найвідоміший правовий збірник німецького середньовіччя. Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 15-річчю Нац. ун-ту «Одес. юрид. акад.»; відпов. за вип. В. М. Дрбромін. Одеса : Фенікс, 2012. Т. 1. С. 200–202.

Саксонское зеркало. Памятник, комментарии, исследования / отв. ред. В. М. Корецкий. Москва: Наука; 1985. 273 с.

Усенко І. Б., Ромінський Є. В. Саксонське зеркало // Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. Київ: «Укр. енцикл.», 2003. Т. 5: П–С. С. 406.

Т е м а 9. Виборче законодавство Англії часів середньовіччя

П л а н

1. Порядок формування інститутів самоуправління в англосаксонських королівствах.
2. Причини виникнення парламенту.
3. Система парламентських виборів в XIV – XVI ст.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. Л. М. Маймескулова ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Харків : Право, 2013. - 520 с.

Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія / за ред. В. Д. Гончаренка. - Київ : Ін Юре, 2002. - 716 с.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. 2-е вид., переробл. та доповн. Київ: Ін Юре, 2003.

Історія держави і права зарубіжних країн (Середні віки та ранній новий час): навч. посібник / за ред. Б. Й. Тищика. Львів: Світ, 2006. 696 с.

Беатрис Аделейд Ли. Альфред Великий, глашатай правды, создатель Англии 848–899 гг. Санкт-Петербург: Евразия, 2006.

Власенко С. И. Нормандское завоевание Англии и местное самоуправление. Теорія та практика сучасної юриспруденції. XII Всеукр. наук.-практ. конф., 20 травня 2017. Том 2. С 21–25.

Гутова Е. В. Английское государство в XIV-XV вв. Средние века. Вып. 50. Москва, 1987.

Петрушевский Д. М. Великая хартия вольностей и конституционная борьба в Англии XIII в. Москва, 1915.

Петрушевский Д. М. Очерки из истории английского государства и общества в средние века. Москва, 1937.

Пономарева В. В. "Ins and Quts": институт парламентской оппозиции в Великобритании XVIII в. / В. В. Пономарева // Известия Высших учебных заведений. Правоведение. - 2002. - 3. - С. 228-238

Т е м а 10. Держава і право Канади

П л а н

1. Революційні події 1867 р. Створення Домініону Канада.
2. Акт про Британську Північну Америку 1867 р.
3. Початок робочих та фермерських рухів у Канаді.
4. Державний устрій Канади.
5. Канада між двома світовими війнами. «Новий курс» Беннета.
6. Правова система та основні риси права Канади.
7. Політичні партії Канади.
8. Міжнародні відносини між Канадою та іншими державами.

Список літератури

Бержарон Р. Федеральний законодавчий процес Канади = The Federal Legislative Process in Canada. - [б. м.] : [б. в.], 1998, 84 с.

Білецька І. Канада: парламент у системі розподілу функцій влади. Віче, 1997, № 1, С. 142–152.

Богдановская И. Ю. Правовые системы Канады, Австралии и Новой Зеландии: особенности развития. Право и политика. – 2002, № 8, С. 21–25.

Газін В. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1045 -2002 роки) : навч. посіб. / В. П. Газін, С. А. Копилов. - Київ : Либідь, 2004, 624 с.

Качур В. О. Етапи становлення державності у Канаді. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : Матеріали III регіон. наук. конф. (лют. 1997 р. - Л. : ЛДУ / Львівський державний університет ім. І. Франка. Юридичний факультет, 1997, С. 131–135.

Качур В. О. Суспільно-політичний устрій Канади в XVII-60-х роках XIX ст. : моног. - Київ : Магістр-XXI сторіччя, 2008, 152 с.

Качур В. Розробка, прийняття та суть Акта про Британську Північну Америку 1867 року. Вісник Львівського університету. Серія юридична. Вип. 34, 1999, С. 33–36.

Марисюк К. Б. Виникнення, розвиток та функціонування парламенту Канади (1647-1982 рр.) : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 Теорія та історія держави і права. Історія політ. і правових вчень / К. Б. Марисюк. - Х. : Б. в., 2001, 20 с.

Марисюк К. Б. Створення федерального парламенту в Канаді (1840-1867 рр.). Конституція - основа державно-правового будівництва і соціального розвитку України: Тези наук. доп. та повідом. учасників наук. конф. мол. учених (м. Харків, 30 черв. 2001). - Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, 2001, С. 78–80.

Марисюк К. Парламент Канади. Право України. – 1999, № 7, С. 132-134.

Мартыненко Б. А. Канада во второй мировой войне. Формирование "североатлантического треугольника" 1939-1941. - Киев : Наук. думка, 1986, 136 с.

Мінгазутдінов І. Міжнаціональні відносини і держава: Досвід США і Канади. Політика і час, 1993, № 11, С. 63–66.

Тишков В. А. История Канады. – М. : Мысль, 1982, 268 с.

Тищик Б. Історія утворення Канадської конфедерації (1864-1967 рр.). Право України, 1997, № 10, С. 65–67.

Шишкін В. Судова система Канади. Право України, 1995, № 8, С. 37-39.

Code Civil du Quebec Civil Code of Quebec. - Cowansville : LES ÉDITIONS YVON BLAIS INC, 1992, 748 p.

Варуц Л. Д. Особливості конституційно-правового статусу глави держави у Канаді. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. Вип. 3. С. 28-31.

Макар В. Канада – від формування до сьогодні. Історико-політичні проблеми сучасного світу: зб. наук. статей, Чернівецький національний університет. 2017. Т. 35-36. С. 14-23.

Варуц Л. Д. Федералізм Канади: загальна характеристика та проблемні питання. Virtus: Scientific Journal. 2019. № 32 (March). P. 242-246.

Надибська О. Я. Стратегічне партнерство Канада – США: досвід асиметричних відносин. Політикус : наук. журнал. 2019. № 5. С. 49-53.

Запоцький М. М. Акт про Британську Північну Америку 1867 р.: ухвалення й основні положення. «Гілея: науковий вісник» : збір. наук. праць. Історичні науки. 2019. Вип. 142 (№ 3) Ч. 1. С. 64-67.

Надибська О. Я. Стратегічне партнерство Канада – США: досвід асиметричних відносин. Політикус : наук. журнал. 2019. № 5. С. 49-53.

Перепелиця Г. Україна – Канада: становлення та розвиток особливого партнерства. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2019. № 2(50). С. 25-30.

Т е м а 11. Розвиток державного ладу Японії в Новий час

П л а н

1. Державний лад Японії до середини XIX ст.
2. Особливості сьогунату Токугава.
3. «Ансейські» договори. Передумови революції в Японії 1868 р.
4. Реставрація Мейдзі. Реформи 70–80-х рр. XIX ст.
5. Розроблення і прийняття Конституції Японії 1889 р.
6. Державний лад Японії кінця XIX – на початку XX ст.
7. Партийна система Японії.
8. Особливості формування японського права.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Хома Н. М. Історія держави і права зарубіжних країн. - Л.: Новий світ. 2018, 480 с.

Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн : навч. посіб. ; у 2 т. / за ред. В. Д. Гончаренка. К. : Ін Юре., 1998, Т. 2, С.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн: підруч.; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, Академія правових наук України. - 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Вид. Дім "Ін Юре", 2003, 584 с.

Каюк Д. Г. Державно-правова модернізація Японії в світлі епохи Мейдзі. Право і суспільство, 2009, № 2, С. 17-24.

Конституции и законодательные акты буржуазных государств. XVII– XIX вв. / Сост. Н. Н. Блохин; Под ред. П. Н. Галанзы, М., 1957, 856 с.

Мак-Клейн Дж. Л. Япония. От сёгуната Токугавы - в XXI век / Пер. с англ. Е. А. Красулина. — М.: АСТ: Астрель, 2006, 895 с.

Мар'янюк О. В. Реставрація Мейдзі 1868 року: буржуазна революція чи формування абсолютистського режиму. Режим

доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/history/2010/121-108-26.pdf>

Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: Постсередньовічний Схід (XVIII - друга половина XIX ст.: навч. посіб. К.: Либідь, 2007, 560 с.

Тадагава С. Конституція Японії 1889 г. и "модернизация" страны. Известия Высших учебных заведений. Правоведение, 2002, № 4, С. 193-199.

Тояма Сигэки Мэйдзи исин (крушение феодализма в Японии): пер. с яп. / Сигэки Тояма ; авт. предисл. П. П. Топех ; ред. Г. И. Подпалова. – М. : Иностр. лит., 1959, 364 с.

Хмель П. Проблема неравноправных договоров во взаимоотношениях Японии и стран Запада в 70–90е годы XIX века. Каразінські читання (історичні науки): Тези доповідей 63-ї міжнародної наукової конференції (м. Харків, 23 квітня 2010 р.). – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010, С. 350–351.

Черкун Н. А. Кризові явища сьогунату Токугава напередодні реставрації Мейдзі. Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Історія. Політологія. 2013. Вип. 6. С. 74-79.

Іванець Т. М. Нормативно-правове забезпечення діяльності політичних партій Японії. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. 2016. № 16. С. 234–241.

Сергієнко Т. І. Партійна система Японії: на шляху до змін. Електронний науково-практичний журнал «S.P.A.C.E. / Society, Politics, Administration in Central Europe». 2018. № 8. С .33-35.

Тема 12. Встановлення фашистської диктатури в Італії

П л а н

1. Італія на початку ХХ століття. 2. Прихід до влади італійських фашистів.
3. Державний устрій та політичний режим у період фашизму
4. Система каральних органів фашистської Італії.
5. Крах фашистського режиму.
6. Італія після Другої світової війни.
7. Проголошення республіки. Загальна характеристика Конституції Італії 1947 року.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки (1045 -2002 роки): навч. посібник. Київ: Либідь, 2004. 624 с.

Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія / за ред. В. Д. Гончаренка. Київ: Ін Юре, 2002. 716 с.

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Маймескулов [та ін.]; за ред. Л. М. Маймескулова. Харків: Право, 2011. 520 с.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних кра- ін. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Ін Юре, 2003. 584 с.

Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: навч. посібник. Вид. 3-тє, доп. Київ: Атіка, 2001. 624 с.

Трофанчук Г. І. Історія держави і права зарубіжних кра- ін: навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 400 с.

Попелюшко В. О. Реформа і контрреформа криміналь- ного судочинства в Італії. Адвокат. 2010. № 8. С. 10-15.

Шишкін В. І. Судові системи країн світу: учеб. пособие: у 3 кн. Кн. 1. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 320 с.

Демидов С.В. Міжнародні відносини в Європі в 1918-1939 р. - М.: Наука, 2001. 234 с.

Маковський А. О. Зовнішня політика Італії в міжвоєнний період (1918–1939). Соціально-політичні студії. Науковий альманах. Праці молодих науковців. Одеса : Інститут Соціальних наук Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Науки: політологія, соціологія, історія. 2017. № 1. С. 70–74.

Конституція Італійської Республіки (з передмовою Володимира Шаповала) / В.М. Шаповал – К.: Москаленко О.М., 2018. 62 с.

Т е м а 13. Держава і право Японії у ХХ ст.

П л а н

1. Особливості державного устрою Японії в умовах окупаційного режиму.
2. Постдамські декларації відносно Японії. Токійський судовий процес
3. «Вестернізація» японського права після 1945 р.
4. Історія розробки й прийняття Конституції Японії 1947 р. Основні положення Конституції 1947 р.
5. Історичне значення Конституції 1947 р. для розвитку Японії.
6. Розвиток державного ладу та партійної системи Японії після прийняття Конституції.
7. Правова система Японії
8. Японське «економічне диво» та його вплив на розвиток економіки.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Маймескулов, Д. А. Тихоненков, В. В. Россіхін, С. І. Власенко. Х.: Право, 2011, 520 с.

Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн : навч. посіб. ; у 2 т. / за ред. В. Д. Гончаренка. К. : Ін Юре., 1998, Т. 2, С.

Страхов М. М. Історія держави і права зарубіжних країн : підруч. ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, Академія правових наук України. - 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Вид. Дім "Ін Юре", 2003, 584 с.

Иноуэ Киеси. История современной Японии / Иноуэ Киеси, Оконоги Синдзабуро, Судзуки Сеси ; сокр. пер. с яп.: В. Гривнина, А. Немзера, Б. Раскина ; ред., вступ. ст. А. Варшавского. - Москва : Иностр. лит., 1955, 812 с.

Конституция Японии (вст. в силу 3 мая 1947 г.) [Электронный ресурс] - [Б. м. : б. и.], Б. г.

Латышев И. А. Государственный строй Японии. М.: Госюриздат, 1956, 94 с.

Пронь С. В. США та Японія в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (50-90-ті роки ХХ століття): монографія. – М.: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2003, 244 с.

Савин А. С. Японский милитаризм в период второй мировой войны 1939-1945 гг. – М. : Наука. Гл. ред. восточ. лит., 1979, 239 с.

Хани Горо. История японского народа. – М.: Изд-во иностр. литер., 1957, 215 с.

Хаттори Т. Япония в войне 1941 - 1945 / Т. Хаттори; пер. В. П. Гужавин [и др.], М. : Воениздат, 1973, 632 с.

Цунэо Инако. Современное право Японии / под ред. и со вступ. ст. В. Н. Еремина ; пер. с яп. В. В. Батуренко. – М. : Прогресс, 1981, 269 с.

Тавровський Ю. В. «Японське диво» – японський характер. Діалог. 1990. № 14. С. 103-112.

Эйдус Х. Т. Очерки новой и новейшей истории Японии. – М., 1955, 336 с.

Іванець Т. Структура та особливості сучасної партійної системи Японії. Вісник Маріупольського державного університету. Сер. «Історія. Політологія». 2014. № 11. С. 115–121.

Васянович О. А. Вплив міжнародного права на

національну правову систему Японії. Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 331-334.

Йошіхіко Окабе Система сталого розвитку економіки Японії (1600–2020): Чому сталося «Економічне диво»? Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президенті України. 2020. Спецвипуск. С. 5-8.

Олійник О. М. Формування правової системи Японії. Питання Сходознавства в Україні : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Харків, 28 берез. 2019 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків. нац. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2019. С. 356–359.

Хома Н. М. Трансформаційні зміни партійної системи Японії на новітньому етапі. Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія : Політичні науки. 2017. № 2. С. 59-61.

Вовчук Л. Запровадження стратегії екологічної безпеки Японії після Другої світової війни. Емінак. 2017. № 2(2). С. 50-54.

Т е м а 14. Державно-правовий розвиток США у ХХ ст.

П л а н

1. Причини та особливості «Великої депресії» (1929-1933 рр.) Президентство Г. Гувера.
2. «Новий курс» президента США Ф. Рузвельта.
3. Реформи Ф. Рузвельта. Наслідки «нового курсу».
4. «Справедливий курс» Г. Трумена.
5. Зміни у соціальній структурі США протягом другої половини ХХ ст.
6. Поправки до Конституції США в ХХ ст.
7. Державно-правовий розвиток США у кінці ХХ ст.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Бурдін М., Дедурін Г. Держава і право окремих країн Америки в новітній час. Історія держави і права зарубіжних

країн: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. Бандурки. Харків: Майдан, 2020. С. 443 – 464.

Історія держави і права зарубіжних країн. Новітній час (1918 р. – початок ХХІ ст.): навч. посіб. / Б. Тищик та ін. Львів: Світ, 2016. 718 с.

Тищик Б. Історія держави і права Сполучених Штатів Америки (XVIII – 1918 р.). Львів, Дрогобич: «Коло», 2007. 134 с.

Лан В. И. США: от первой до второй мировой войны. - Москва : Наука, 1976. 493 с.

Синкотта Г. (гол. ред.) Історія Сполучених Штатів. Нарис. Київ: Інформаційне агентство Сполучених Штатів, 2002. 406 с.

Атаманова Н. Особливості правового становлення «Нового курсу» президента США Ф. Рузвельта. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. 2018. № 1. С. 3 – 6.

Пильгун Н. Історичний аспект формування американської правової системи. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2018. № 2. С. 62-69.

Камінський М. Президент Франклін Рузвельт і його «Новий курс» реформ. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2014. № 12. С. 213-217.

Кравченко М. В. Американська історіографія соціальної політики адміністрацій Ф. Д. Рузвельта та Г. Трумена (1933-1952 рр.). Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2019. Вип. 52. Том 2. С. 238-244.

Т е м а 15 Формування та розвиток ювенального права в Європі на початку ХХ ст.

П л а н

1. Зародження концепції захисту прав дитини в Європі на початку ХХ ст.
2. Женевська Декларація прав дитини 1924 р.
3. Закріплення прав дітей у конституціях країн Європи (Німецька імперія, Чехословацька республіка, Польська Республіка).
- 4.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія / за ред. В. Д. Гончаренка. - Київ : Ін Юре, 2002. - 716 с.

Декларація прав ребенка URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/childdec.shtml

Конституции буржуазных государств Европы / сост. Ф. А. Кублицкий. - Москва : Изд-во иностр. лит., 1957. - 1142 с.
Конституции буржуазных стран. Т.1: Великие державы и западные соседи СССР . – Москва : Соцэкгиз, 1935 . – 335 с.

Збірник міжнародних правових документів, законодавчих актів і нормативних документів України з питань соціально-правового захисту дітей. - Київ : АТ "Вид-во "Столиця", 1998. - 516 с.

Omarova, A. Formation and development of juvenile law in Europe and Ukraine in the first third of the twentieth century / A. Omarova // Проблеми законності : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020 = Problems of legality = Проблемы законности. - Вып. 150. - С. 53-66.

Омарова А.А. Захист прав дітей у Конституціях європейських країн першої чверті ХХ ст./ А.А.Омарова// Круглий стіл «Державотворчі процеси в Україні та зарубіжних країнах: історичний аспект» (до 80-річчя незалежності

Карпатської України) / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. – Харків : ФОП Бровін О. В., 27 березня 2019. – с. 54-56

Повар, О. В. Формування доктрини прав дитини в контексті "дитиноцентричної революції" початку ХХ століття / О. В. Повар // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / Одеська національна юридична академія. - О. : Юрид. літ., 2012. - Вип. 63. - С. 132-138.

Права человека: Изложение фактов. № 10: Права ребенка. - Женева : Центр по правам человека Отд-ния ООН, 2005. - 80 с.

Стешенко, В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір: навч. посіб. / В. М. Стешенко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - 2-ге вид., змін. - Харків : Право, 2019. - 386 с.

Чыж, Э. Права ребенка / Э. Чыж. - Варшава : Хельсин. фонд по правам человека, 2003. - 85 с

Т е м а 16 Історія розвитку ісламського права та держави

П л а н

1. Особливості соціальної організації арабських племен до 7 століття.
2. Утворення першої ісламської держави в 7 столітті. Конституція (договір) Медіни 622 р.
3. Перетворення держави у Арабський халіфат. Суспільна структура. Організація державної влади. Судова система.
4. Особливості становлення і розвитку ісламського права. Основні джерела ісламського права (Коран, Сунна, іджма і кияс).
5. Поширення та застосування ісламського права у сучасному світі.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Ауда Джассер. Цели шариата: (руководство для начинающих) / Джассер 'Ауда ; пер., примеч. и введ. К. Гасымова. – М. : Издательский дом Марджани, 2015. – 192 с.

Бехруз Х. Исламські традиції права : монографія / Хашматулла Бехруз. – Одеса : Юрид. л-ра, 2006. – 296 с.

Мехман А. Дамирли Сравнительное исламское право: введение в теорию и методологию. – Одеса: Фенікс, 2017. – 296 с.

Лук'янов Дмитро Релігійні правові системи в сучасному світі: монографія. – Х. : Право, 2015. – 352 с.

Лук'янов Д. В. Досвід застосування демократичних інститутів в історії ісламу // Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина : зб.тез наук.доповідей і повідомлень IV Міжнародної науково-практичної конференції 26 травня 2016 р., м. Полтава / редкол.: А.П. Гетьман, Ю.Г. Барабаш, Н.О. Гуторова та ін.. – Харків: ТОВ «Видавництво права людини», 2016. – С. 196 – 198.

The Constitution of Medina [63 Constitutional Articles] / Dr. Muhammad Tahir-ul-Qadri. – London: Minhaj-ul-Quran Publications, 2012. – 19 p.

Мюллер Август История ислама. От доисламской истории арабов до падения династии Аббасидов: пер. с нем. – М.: Астрель, 2006. – 911 с.

Мюллер Август История ислама. От мусульманской Персии до падения мусульманской Испании: пер. с нем. – М.: Издательство АСТ, 2004. – 894 с.

Али-заде Айдин Ариф оглы Хроники мусульманских государств I-VII веков хиджры. – М.: УММА, 2004. – 445 с.

Сурдель Доминик, Сурдель Жанин Цивилизация классического ислама / пер. с фр. – Екатеринбург: У-Фактория, 2006. – 544 с.

Коран. Переклад смислів з арабської мови / пер. с араб. М. Якубович. Київ: Основи, без р.в. – 433 с.

Навчальне видання

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

для студентів I курсу денної форми навчання
першого (бакалаврського) освітнього рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч і: ГОНЧАРЕНКО Володимир Дмитрович,
БУЛГАКОВ Артур Олександрович,
ГОЦУЛЯК Світлана Леонідівна,
ВАСИЛЬЄВ Євген Олександрович
ВЛАСЕНКО Сергій Іванович,
ЛІСОГОРОВА Катерина Миколаївна,
СТЕЦЕНКО Ніна Сергіївна.

Відповідальний за випуск *В. Д. Гончаренко*

Редактор *Л. В. Русанова*

Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*